

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars secunda, hoc est:
Solida, ad discendam & exercendam, ex evangeliis tam
dominicalibus quam festivalibus Christi & sui-ipsius
notitiam, informatio**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De secundo

[urn:nbn:de:bsz:31-126164](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126164)

Christus Apostolos rejecit, sed ruditatem æquo animo tulit. Sicut enim Sol procedit & crescit, usque ad diem perfectam, Prov. 4. v. 18. Pari modo & nos imperfectione laboramus, nec ad perfectionem pertingere hinc valemus: ubi verò in vitam æternam pervenimus, veniet quod perfectum est, & evacuabitur, quod ex parte est, 1. Cor. 13. v. 10. ut patrem visuri simus, nec modò visuri, sed & societatem habituri, cum patre & filio, 1. Joh. 1. v. 3.

De Secundo.

Pergemus nunc ad alteram partem, *ἡμεῖς οὖν ὁμιλοῦμεν*, sive *notitiam Christi* meditari. Hic nobis proponitur in præfente Evangelio:

I. *Tanquam Domicilii celestis preparator.* In domo enim patris mei, inquit Christus, mansiones multæ sunt; Si quò minus, dixissem vobis, quia vado parare vobis locum. Et si abiero & præparavero vobis locum, iterum venio &c.

In hoc tempore sumus *alienigenæ*, non habentes civitatem permanentem, Heb. 13. v. 14. Verùm per abitum suum ad patrem nobis Christus mansionem paravit, ut jam sciamus, ubi diveriti & in æternum manere possimus, nempe in domo patris celestis, h. e. in vitâ æternâ, quam Deus daturus est his, qui fidem suam nunquam mutant ab eo, Tob. 2. v. 18. Eo igitur unicè intenti, quæ retrò sunt obliviscamur, ad ea verò quæ priora sunt, extendamus nos, Phil. 3. v. 14.

Patria est, ubicunque est bene, Cicero dicere solitus est: hoc ita posito, facillè conjicere poterimus, in hoc mundo patriam nostram non esse, sed in alterâ demum &

Septimo Lulhesii jungeri p. exptm. Basilij, q. impatoris Valentis præfecto ipse præsentis, et dicebat h. se ipse p. sententiam terra maris, ubi. I. h. h. manere vellet? respondit: Nulli sub coelo, aut in coelo.

semperternâ vitâ: ibi enim bene nobis erit, ut cum Petro dicere possimus: Domine hinc bonum est habitare, Matth. 17. v. 4. *Esse nostrum, non habebit mortem, Nolle nostrum non habebit errorem, Amare nostrum non habebit offensionem*, ut Augustinus ait. Ibi optimè habitabimus, *propter rem*, quæ erit summum bonum, nam nullus est bonus, nisi Deus unus, Matth. 19. v. 17. *propter modum*, non enim amplius Deum per speculum in ænigmate, sed à facie ad faciem videbimus, 1. Cor. 13. v. 12. *propter durationem*: hæc enim gloria non unum & alterum diem, sed in æternum durabit. Ibunt namq; justi in vitam æternam, Matth. 25. v. ult. *propter societatem*, Heb. 12. v. 22. Quis igitur ibi habitare non desideraret, cum Paulo dicens: *ὅτι θυμὸν ἴχθω*: Phil. 1. v. 22. Psalm. 65. v. 5.

In patientia proinde animas nostras custodiamus, si adversa nobis obveniant, in hoc mundo, cum *B. Luthero* dicentes: *Si terra nos non capit, caelum capiet*. Ibi complebuntur dies luctus nostri, Esa. 60. v. 20. nec movebimur vehementer, Psal. 62. v. 3. Quin nec mors sedibus hisce nos ejicere poterit, quin potius ad eas nos promovet, Beati mortui, qui in Domino moriuntur, Apoc. 14. v. 13.

Si quis diu in peregrinatione vitam degit, lætatur, si redux patriam suam revisat, & licet patibulum multis cadaveribus, & mortuorum reliquiis coronatum videat, non tamen exhorrescit, sed gaudio potius perfunditur, quod iter huc usque absolverit, nec dubitat, quin jam per portam introire & optata quiete frui velit. Pari modo, quando pius Christianus mortem subire debet, non ideo dolore perturbetur, sed potius lætitiâ exultet, quod redemptio-

sua instet, dicens cum Simeone : Nunc dimittis Domine, servum tuum in pace, Luc. 2. v. 29. respectu piorum enim melior est dies mortis die natiuitatis, Eccl. 7. v. 2.

II. *Tanquam idoneus via demonstrator.* Dicit enim: Ego sum via, veritas & vita. Nemo venit ad patrem, nisi per me, h. e. ut Augustinus explicat: *Ambulare vis o homo? ego sum via. Falli non vis? ego sum veritas. Mori non vis? ego sum vita*

In V. T. Dominus Israelitas præcessit ad ostendendam viam, per diem in columnâ nubis, & per noctem in columnâ ignis, ut lumen præberet eis, & ut dux esset itineris, utroque tempore, Exo. 13. v. 21.

Verum in N. T. ipse filius Dei dux viae est, qui præcessit nos.

1. *In via legis*, & monstravit nobis, quomodo iter nostrum instituere debeamus ad caelestem patriam.

1. *Ratione credendorum.* Hic enim tanta mysteria occurrunt, quæ nullâ ratione comprehendere possunt, qualia sunt Mysterium Trinitatis, de creatione mundi, de Personâ Christi, de Baptismo, de cæna Domini, de resurrectione carnis, &c. Hic altitudo divitiarum sapientiæ & scientiæ Dei se offert, Rom. 11. v. 33. Nostrum igitur est in captivitate redigere rationem nostram, credentes contra spem in spem, exemplo Abrahamæ, Rom. 4. v. 20. Beati enim, qui non vident, & credunt, Joh. 20. v. 29.

2. *Ratione faciendorum.* Indicabo tibi, o homo, quid sit bonum, Mich. 6. v. 8. Quando igitur quidam sunt, qui sequuntur viam Balaam, 2. Petr. 2. v. 15. aut abeunt in viam Cain, epist. Jud. v. 11. aut insistant viæ augurum, Jud. 9. v. 27. aut in

alias vias curvas declinant, Psal. 125. v. ult. quæ ad perditionem eos ducunt, Matth. 7. v. 13. Veri Christiani ad Christum se convertant, orantes cum Davide: *Vias tuas, Domine, demonstra mihi*, Psal. 25. v. 2. Qui eum enim sequetur, non ambulabit in tenebris, sed habebit lumen vitæ, Joh. 8. v. 12. Psal. 36. v. 11.

2. *In via crucis.* Deus in more habet, ut mirificet sanctos suos, Psal. 4. v. 4. per gloriam & ignominiam, per infamiam, & bonam famam, 2. Cor. 6. v. 8. deducit ad inferos & reducit, 1. Sam. 2. v. 6. ut tribulationes multas & malas experiantur, Psal. 71. v. 20. ut misera tempestate convulsa, absque ullâ consolatione, Esa. 54. v. 11.

In hoc multi offenduntur, quando vident, Deum carissimos sibi quosque ita calamitatibus immergere. Verum quando Christum intuemur, nemini mirum videri potest. Phil. 2. 8. 11. Sicut igitur Christus initium fecit, & per viam crucis intravit in gloriam suam: ita adhuc hodie hæc via regia, quam omnes sancti calcarunt, & nos quoque calcare cogimur. Deus unicuique demensum suum dedit, Act. 9. v. 16.

3. *In via mortis.* Ipse enim mortem gustavit. Ideoque novit, qualis moribundis sensus sit. In cogitur, in quo passus est ipse, potens est eis, qui tentantur, auxiliari, Hebr. 2. v. 9. 18. Quando hoc nobis ad animum revocamus, confidenter cum Paulo dicere possumus: Certus sum, quia neque mors neque vita, &c. Rom. 8. v. 38.

Hadrianus Imperator moriturus in hæc verba erupit: *Animula, vagula, blandula, quæ nunc abibis in loca?*

Verum pii Christiani sciunt, cui credant, 2. Tim. 1. v. 12. ideoque mortem minime

nime horrent, est enim ingens lucrum, & janua ad meliorem vitam, Joh. 5, 24.

4. *In via lucis.* Sicut enim in sepulchro non mansit, sed tertio die resurrexit, ad cælum ascendit, & sedet ad dextram Dei ubi dominatur super omne, quod nominatur non solum in hoc seculo: sed & in futuro, Eph. 1. v. 20. ita & nos, si commortui fuerimus, convivemus ei, 2. Tim. 2. v. 11. Col. 3, 4. Apoc. 3. v. 21.

III. *Tanquam fidelis informator,* qui discipulos de tribus potissimum hic instruit:

1. *De via salutis unica.* inquit enim: Ego sum via, veritas & vita, nemo venit ad patrem nisi per me. Hoc de sanctissimo ejus merito intelligendum est. Quia enim caput serpentis contrivit, Gen. 3. v. 15. & in sanguine Testamenti nos victos non modo emisit de puteo, in quo non est aqua, Zach. 9. v. 11. Sed & Paradisum aperuit, Luc. 23. v. 43. ut jam hæredes simus vitæ æternæ. Tit. 3. v. 7. ipse via appellatur, præcipue propterea, quod peccata, quæ nos & Deum nostrum dividerunt, Psal. 59. v. 2. expiavit, & contra per concionem Evangelii singulis ostendit viam vitæ, Psal. 16. v. ult.

Hæc fides Catholica est, per quam olim patres salvati sunt, & nos salvamur, Act. 15. v. 11. Jesus Christus enim heri & hodie, idemque etiam in secula, Heb. 13, 8.

2. *De persona sua notitia.* Cum enim Philippus desideraret patrem videre, inquit Christus: Philippe, qui me videt, videt & Patrem. Non credis, quia ego in patre & pater in me est. q. d. Non quidem pater ipse, sed ratione personæ ab eo distinctus sum: sed quoad essentiam idem ille Deus sum, qui pater est: nempe filius ejus propius, quem ab æterno ex essentia sua genuit, Psalm. 2. Sum quoque ejusdem

voluntatis cum patre, ideoque verba quæ loquor, non à me ipso loquor, sed omnia à patre proveniunt, cujus legatus & quasi Cancellarius sum, Joh. 1, 18. Tandem quoque ejusdem potentia & virtutis cum patre sum, pater enim qui in me est opera illa facit, ut mortuos suscitem, & alia opera faciam, quæ pater facit, Joh. 5. v. 19, 20.

Quia igitur ejusmodi Servatorem habemus, qui cum patre ejusdem essentia & voluntatis est, eandemque potentiam accipit, quam pater, juxta humanam naturam quoque, Matth. 18. v. 18. hinc in omnibus calamitatibus exultare possumus, dicentes: si Deus pro nobis, quis contra nos, Rom. 8. v. 31.

3. *De precum efficacia,* Amen, Amen, dicit enim, dico vobis, quodcunque petierit e patrem in nomine meo, hoc faciam, ut glorificetur pater in filio. Et denuo ait: Si quid petieritis in nomine meo, hoc faciam.

Hæc promissio ad assiduas preces nos stimulare debet. Neque enim frustranea oratio nostra erit, sed certissime exaudienda. Quod & promissit, Matth. 18, 19, ubi quod de patre suo dixerat, jam ad se trahit, dicens: Ego faciam. Ut indicet se non minus omnipotentem & omniscium esse, ac patrem, adeoque orationem exaudire, & quæ petuntur, largiri posse. Ideoque addit, ut glorificetur pater in filio. Quando enim filius orationem, quæ in nomine ejus sit, exaudit, hoc ipso pater glorificatur, h. e. quilibet hinc colligere potest, quod illi pater omnem potestatem super hæc verba ita scribit: *Cum apparet, filium magna posse, glorificatur, qui filium tantum genuit.* Imprimis vero Servator hoc ipso ostendere voluit, se non

non suam, sed patris gloriam in omnibus
quarere, Joh. 8. v. 50.

*Quod si igitur promissio hæc Christi in
nobis quoque locum habere debeat, operam dare
debemus, primo, ut Christi genuini discipuli
simus.* Discipulis enim suis hanc promissio-
nem dedit. Tum vero Christi discipuli su-
mus, si manserimus in sermone ejus, Joh. 8.
v. 31. Joh. 13. v. 7.

*Deinde etiam recte oremus, ut manus &
cor elevemus ad Deum, Thren. 3. v. 41. Cor
nim potissimum intuetur, 1. Sam. 16. v. 7.*

*Tertio quoque in nomine ejus oremus o-
portet, h. e. in sanctissimo ejus merito con-
fidamus, nullo alio mediatore utentes. No-
bis enim unus est pater & c. 1. Cor. 8. v. 6.*

*Quarto, nec modum ei in iuvando prescri-
bamus, ut cives in Bethulia, Judit. 8. v. 10.*

quodcunque enim, inquit Christus, petieris
in nomine meo, hoc faciam, sed non ad-
dit, quando vel quomodo iuvare velit, hoc
enim sapientiæ suæ reservavit, Act. 1. v. 2.

*Tandem omnia quæ precamur, eo dirige-
re debemus, ut pater glorificetur in filio.* Qui
enim suam ipsius gloriam querit cum filiis
Zebedæi repulsam patitur, Matth. 20. v. 23.
Dicamus ergo: non nobis Domine, non
nobis, Psal. 15, 1.

Hæc si observaverimus, Christus nobis
quæ petierimus, dabit, hic in tempore gra-
tiæ, Psal. 20. v. 5. & tandem petitiones cor-
dis nostri, Psal. 37. v. 4. in regno gloriæ.

Eiat id per Christum, Dominum
nostrum, Amen.

* *

In Festo Ascensionis Christi.

Evangelium: Marc. 16. v. 14. --- 20.

EXORDIUM.

CUm Propheta Elias cursum suum
absolvisset in terris, & Deus illum
*curru igneo & equis igneis in cœ-
lum abduxisset:* Elifæus famulus
levavit pallium ejus, eoque divisit aquas Jor-
dani, quin & spiritum ejus duplicem accepit,
tutei promiserat, 2. Reg. 2, 11.

Hæc historia typus fuit triumphatoris
ascensionis Domini & servatoris nostri Jesu
Christi.

*Hæc Propheta fuit, qui surrexit quasi i-
gnis & verbum ejus quasi facula arsit, Sir.
48. 2. Similiter & Christus Propheta fuit,*

potens in opere & sermone, coram Deo &
omni populi, Luc. 24. v. 19. erat enim do-
cens quasi potestatem habens, & non sicut
Scribæ, Marc. 1. v. 22. huic discipuli Ema-
untiei dicebant: Nonne cor nostrum ar-
dens erat in nobis, dum loqueretur nobis in
via, Luc. 24, 32.

*Elias magna miracula patravit, nec mo-
do viduæ Sareptanæ hydriæ farinæ & lecy-
tho olei benedixit: sed & filium ejus à mor-
tuis resuscitavit. Christus Servator noster ad-
huc majora miracula edidit, paucis enim pa-*

Uuu 3 ni-